

Vedtak i Transportklagenemnda - Fly

Sammendrag

Krav om standarderstatning og erstatning for hotellutgifter.
Spørsmål om EU-forordning 261/2004 kommer til anvendelse

Dato

10.09.2024

Saksnummer

2023-01275

Tjenesteytere

SAS

Hawaiian Airlines

Klager har i det vesentlige anført

Klager kjøpte flybilletter fra SAS tur/retur fra Oslo til Honolulu. Hjemreisen var planlagt til den 3. mars 2023 fra Honolulu til Los Angeles med HA010 (Hawaiian Airlines) og videre med SAS fra Los Angeles til København (SK932) og fra København til Oslo (SK462).

Klagers første flyvning ble forsinket slik at klager ikke rakk sin videreforbindelse fra Los Angeles. Klager ble omrutet til dagen etter og pådro seg utgifter til mat, transport og hotell i Los Angeles. Klager har fått dekket matutgiftene og deler av hotellutgiften, 150 euro fra SAS.

Klager krever standarderstatning og erstatning for resten av hotellutgiftene med 256 euro. Klager anfører at han benyttet det billigste hotellet som var ledig i området og at SAS bør dekke hele beløpet.

Tjenesteyterne har i det vesentlige anført

Hawaiian Airlines har ikke levert tilsvaret til nemnda.

SAS har anført at klager må rette kravet mot Hawaiian Airlines siden forsinkelsen skjedde på HA010 fra Honolulu til Los Angeles som ble operert av Hawaiian Airlines. SAS opplyser at klagers første fly ble forsinket med 42 minutter, noe som medførte at klager ikke rakk sin videreforbindelse med SAS fra Los Angeles.

SAS har anført at siden forsinkelsen oppstod på flyvningen med Hawaiian Airlines, er ikke SAS ansvarlig for standarderstatning og andre eventuelle krav.

Nemnda bemerker

Før saken behandles i nemnda, skal partene gis mulighet til å uttale seg om både faktiske og rettslige sider av saken. Dersom partene ikke benytter seg av sin adgang til å uttale seg, kan nemnda likevel treffe vedtak på grunnlag av de opplysninger som er fremkommet tidligere i saken, jf. transportklagenemndforskriften § 5-3. Hawaiian Airlines har ikke levert tilsvaret til nemnda.

Nemnda vurderer først om det er grunnlag for kompensasjon etter EU-forordning 261/2004, noe som forutsetter at forordningen kommer til anvendelse.

I henhold til forordningens artikkel 3 nr 1 bokstav b) får den anvendelse for passasjerer som reiser fra en lufthavn som ligger i en tredjestat til en lufthavn som ligger på en medlemsstats territorium der traktaten får anvendelse, og det utførende luftfartsselskap for flygingen er et EF-luftfartsselskap, med mindre de har mottatt ytelser eller erstatning og har fått assistanse i denne tredjestaten.

Det «transporterende luftfartsselskap» er i artikkel nr 2 bokstav b) definert til «et lufttransportforetak som utfører eller har til hensikt å utføre en flyvning i henhold til en avtale med en passasjer eller på vegne av en annen person, juridisk eller fysisk, som har en avtale med denne passasjeren».

Nemnda har delt seg i et flertall og et mindretall ved vurderingen av om forordningen kommer til anvendelse.

Flertallet - forbrukerrepresentanten og nemndas leder - er av den oppfatning at klagers billett er omfattet av forordningens virkeområde. Videre at vilkårene for standarderstatning og forpleining etter forordningen er oppfylt.

Forordningen omfatter reiser fra tredjeland og inn i unionen, der det «transporterende flyselskap» er et EU-flyselskap, jf. artikkel 3 nr. 1 bokstav b. EU-domstolen har i en rekke avgjørelser slått fast at gjennomgående reiser som har vært omfattet av én samlet reservasjon, må behandles som en enhet hva gjelder rettighetene etter forordningen, jf. artikkel 7 nr. 1 annet ledd. Med andre ord må det ved gjennomgående billetter ses på hele reisen som gjenstand for rettigheter etter forordningen, i motsetning til at hver av de direkte tilsluttede flyforbindelser behandles separat. Se her C-502/18 (Ceske), C-74/19 (TAP) og C-367/20 (KLM).

Klager kjøpte en gjennomgående billett fra SAS for hele strekningen Honolulu -Oslo, med mellomlanding Los Angeles og København. I henhold til billetten skulle Hawaiian Airlines foreta transporten fra Honolulu til Los Angeles, mens SAS skulle fly strekningen Los Angeles- København-Oslo. Som i C-367/20 utføres da deler av reisen av et EU-flyselskap og endestedet er i et land omfattet av forordningen. Dette medfører etter flertallets oppfatning at forordningen kommer til anvendelse, med mindre klager har

mottatt motytelser, eller kompensasjon og bistand i tredjestaten. Dette siste unntaket kommer imidlertid ikke til anvendelse.

Videre blir spørsmålet om SAS er ansvarssubjekt etter forordningen, og eventuelt om vilkårene for å kreve standarderstatning for den kansellerte reisen er oppfylt.

En passasjer som kommer mer enn 3 timer forsinket frem til sitt endelige bestemmelsessted, har rett til standarderstatning med mindre flyselskapet godtgjør at forsinkelsen skyldtes ekstraordinære omstendigheter som ikke kunne vært unngått selv om alle rimelige tiltak var truffet, jf EU-forordning 261/2004 artiklene 5, 6 og 7, samt EU-domstolens avgjørelser i sakene Sturgeon-Condor av 19.11.2009 (C-402/07) og Nelson med flere av 23.10.2012 (C-581/10).

Klager ble mer enn tre timer forsinket til endelig bestemmelsessted (Oslo) og flyselskapene har ikke godtgjort at forsinkelsen har årsak i ekstraordinære omstendigheter. EU-domstolen har påpekt at følgene av at reisen er gjennomgående er at alle flyselskaper som i henhold til billetten var ment å utføre en transportoperasjon på reisen, anses som ansvarssubjekter etter forordningen. Se her EU-domstolens avgjørelse C-367/20 avsnitt 26-29, med henvisning C-502/18 avsnitt 20-26.

For øvrig fremgår det av artikkel 3 nr. 5 annet punktum at «Dersom et utførende flyselskap som oppfyller forpliktelser i henhold til forordningen, ikke har inngått avtale med passasjerer, skal det anses å gjøre dette på vegne av personen som har inngått en avtale med passasjerer». Bestemmelsens andre punktum medfører at et flyselskap som utfører en flygning uten å ha en kontrakt med passasjerer, anses å gjøre det på vegne av den personen som har det, jf. C-367/20 avsnitt 29. I vår sak var reisen solgt av SAS og flyselskapet identifiseres dermed med Hawaiian Airlines mangelfulle utførelse.

På denne bakgrunn mener flertallet at SAS er ansvarssubjekt etter forordningen for den forsinkede reisen.

Når det gjelder spørsmålet om det er grunnlag for å tilkjenne standarderstatning, er hovedregelen at en passasjer som kommer mer enn 3 timer forsinket frem til sitt endelige bestemmelsessted, har rett til standarderstatning med mindre flyselskapet godtgjør at forsinkelsen skyldtes ekstraordinære omstendigheter som ikke kunne vært unngått selv om alle rimelige tiltak var truffet. Flyselskapene har ikke godtgjort eller dokumentert at unntakene kommer til anvendelse. Etter flertallets syn har derfor klager krav på 600 euro i standarderstatning.

Nemndas flertall går etter dette over til å vurdere om klager har krav på erstatning for hotellutgifter i Los Angeles.

Nemndas flertall legger til grunn at SAS har utbetalt 150 euro til klager i erstatning for hotellutgifter. Ved forsinkelse har klager krav på forpleining etter EU 261/2004 artikkel 9.

Klagers rett på dekning av forpleiningsutgifter er avgrenset til hva som var «nødvendig, passende og rimelig» ut fra ventetidens lengde. Nemnda mener at utgiften til hotell var nødvendig og rimelig i denne situasjonen og anbefaler at klager får det resterende beløpet, 256 euro, utbetalt av SAS.

Mindretallet - bransjerepresentanten - mener at forordningen ikke kommer til anvendelse. Mindretallet legger til grunn at klager hadde bestilt en gjennomgående reise fra Honolulu til Oslo. Forsinkelsen fant sted på første strekning mellom Honolulu og Los Angeles. Denne strekningen ble operert av Hawaiian Airlines. Det var ikke en Code Share avtale mellom Hawaiian Airlines og SAS. Flyvningen mellom Honolulu og Los Angeles ble ikke operert av et EF luftfartsselskap, og reisen fant altså sted utenfor medlemsområdet. Mindretallet legger til grunn at SAS ikke var ansvarlig for hele strekningen mellom Honolulu og Oslo. Vilåårene for å anvende forordningen på denne strekningen anses derfor ikke for å være til stede, jf. EU forordning 261/2004 artikkel 3 nr. 1 bokstav b. Mindretallets syn er dermed at forsinkelsen av Hawaiian Airlines flight HA110 fra Honolulu til Los Angeles ikke gir grunnlag for kompensasjon i henhold til EU-forordning 261/2004.

Vedtaket er truffet med dissens slik det fremgår over.

Vedtak

Transportklagenemnda anbefaler at SAS utbetaler standarderstatning med 600 euro og erstatter klagers resterende hotellutgifter med 256 euro.

Nemndas representanter

Helen Engebrigtsen (leder)

Gustav Norman (Forbrukerrådet)

Christine Alette Benum (Widerøe)